

Enflasyon Düzeltmesinde Amortisman Ayrılmayan veya Eksik Ayrılan ATİK'lerin Sonradan Elden Çıkarılması Hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	E-67854564-105[1741-9465]-494221
Tarih	09.09.2025

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İzmir Defterdarlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : E-67854564-105[1741-9465]-494221

09.09.2025

Konu : Enflasyon Düzeltmesinde Amortisman Ayrılmayan veya Eksik Ayrılan ATİK'lerin
Sonradan Elden Çıkarılması Hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ve eklerinin incelenmesinden, şirketinizin aktifinde kayıtlı gayrimenkuller için çeşitli nedenlerle bazı dönemlerde amortisman ayrılmadığı belirtilerek, itfa edilmemiş taşınmazlarınızın enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasından sonra gelecek yıllarda elden çıkarılması halinde düzeltilmiş değerlerinin satış maliyeti olarak dikkate alınıp alınmayacağı hususunda Defterdarlığımız görüşünü talep ettiğiniz anlaşılmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 328 inci maddesinde, "Amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin satılması halinde alınan bedel ile bunların envanter defterinde kayıtlı değerleri arasındaki fark kâr ve zarar hesabına geçirilir. İşletme hesabı

esasinda defter tutan mükelleflerle serbest meslek kazanç defteri tutan mükellefler bu farkı defterlerinde hasılat veya gider kaydederler.

Amortisman ayrılmış olanların değeri ayrılmış amortismanlar düşüldükten sonra kalan meblağdır. ...",

- Mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasında, "Malî tablolarda yer alan parasal olmayan kıymetler aşağıdaki hükümlere göre enflasyon düzeltmesine tâbi tutulur.

1. Kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri fiyat endeksindeki artışın, içinde bulunulan dönem dahil son üç hesap döneminde %100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde % 10'dan fazla olması halinde malî tablolarını enflasyon düzeltmesine tâbi tutarlar. Enflasyon düzeltmesi uygulaması, her iki şartın birlikte gerçekleşmemesi halinde sona erer.

Kapsama giren mükellefler, geçici vergi dönemlerinin sonu itibarıyla malî tabloları düzenlemek ve enflasyon düzeltmesi yapmak zorundadırlar. Geçici vergi dönemlerinde yukarıda belirtilen oranların tespitinde, son üç hesap dönemi yerine üçer aylık dönemlerin son ayı dahil önceki otuzaltı ay ve içinde bulunulan hesap dönemi yerine son oniki ay dikkate alınır. Bir hesap dönemi içindeki geçici vergi dönemlerinin herhangi birinde düzeltme yapılması halinde takip eden geçici vergi dönemlerinde ve içinde bulunulan hesap dönemi sonunda da düzeltme yapılır.

...

Enflasyon düzeltmesine tâbi tutulan değerlerin elden çıkarılması halinde, bunlara ilişkin enflasyon düzeltme farkları maliyet addolunur.",

- Geçici 33 üncü maddesinde, "...

31/12/2023 tarihli mali tablolar, enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltmesine tabi tutulur. Yapılan enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kâr/zarar farkı geçmiş yıllar kâr/zararı hesabında gösterilir. Bu şekilde tespit edilen geçmiş yıl kârı vergiye tabi tutulmaz, geçmiş yıl zararı zarar olarak kabul edilmez.

..."

hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca, 2023 hesap dönemi sonuna ve düzeltme şartlarının gerçekleşmesine/varlığına bağlı olarak (geçici vergi dönemleri dâhil) izleyen hesap dönemlerine ilişkin olarak enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak mali tablolar ile yapılacak düzeltme işlemlerinin usul ve esasları 555, 560, 563 ve 582 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenmiş olmasının yanı sıra, 165, 170, 175, 176, 181 ve 187 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Sirkülerinde de konu ile ilgili ilave açıklamalar yapılmış olup, 555 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin;

- "Birikmiş amortismanların düzeltilmesi" başlıklı 19 uncu maddesinde, "(1) Amortismanına tabi iktisadi kıymetler için ayrılmış olan birikmiş amortismanlar, parasal olmayan kıymet mahiyetindedir ve enflasyon düzeltilmesine tabi tutulur. Ancak 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (7) numaralı bendinde enflasyon düzeltilmesi uygulanmayan bir hesap döneminden sonra enflasyon düzeltme şartlarının yeniden oluşması halinde yapılacak enflasyon düzeltilmesinde, birikmiş amortismanların, ait oldukları kıymetin bilanço tarihindeki değerinde düzeltme sonrasında ortaya çıkan artış oranı dikkate alınarak düzeltileceği hükme bağlanmıştır.

Dolayısıyla, 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesinde, birikmiş amortismanlar, ait oldukları kıymetin bilanço tarihindeki değerinde düzeltme sonrasında ortaya çıkan artış oranı dikkate alınarak düzeltilir.

Örneğin; düzeltmeye esas değeri 1.000.000 TL ve birikmiş amortismanı 600.000 TL olan bir iktisadi kıymetin 2,45 düzeltme katsayısı ile düzeltilmesi sonucu değeri $(1.000.000 \times 2,45 =)$ 2.450.000 TL, bu durumda iktisadi kıymetin değerinde ortaya çıkan artış oranı da, $(2.450.000 - 1.000.000) / 1.000.000 =$ %145 olacaktır. Amortisman tutarı bu oran dikkate alınarak düzeltilecek ve düzeltilmiş tutar $(600.000 + 600.000 \times \%145 =)$ 1.470.000 TL olarak hesaplanacaktır.

213 sayılı Kanunun 320 nci maddesi gereği amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin üzerinden, daha önceki yıllarda ayrılmamış amortisman tutarları ayrılmış gibi kabul edilmeyecek ve enflasyon düzeltilmesinde dikkate alınmayacaktır. Bu tutarların enflasyon düzeltilmesi sonrasında da gider olarak dikkate alınamayacağı tabiidir.

(2) Amortismanına tabi olup faydalı ömür süresini tamamlayan ve amortisman yoluyla değeri tamamen yok edilmiş iktisadi kıymetlerin (işletme kayıtlarında iz bedeliyle takip edilmeye devam edilen amortismanına tabi iktisadi kıymetler dahil) ve birikmiş amortismanlarının enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması ihtiyaridir.",

- "Enflasyon düzeltilmesine tabi tutulmuş bilançoda yer alan parasal olmayan kalemlerin daha sonra elden çıkarılması" başlıklı 53 üncü maddesinde, "(1) 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (1) numaralı bendi hükmü uyarınca, enflasyon düzeltilmesine tâbi tutulan parasal olmayan kıymetlerin elden çıkarılması halinde, bunlara ilişkin enflasyon düzeltme farkları maliyet olarak dikkate alınacaktır.

Ancak, düzeltme işlemine tabi tutulmuş olan 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetlerden amortismanına tabi olmayan kıymetlerin, düzeltilmiş değerlerinin altında bir bedelle satılması halinde, düzeltme sonrası değerle, düzeltme öncesi değer arasındaki farka isabet eden zarar, gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alınmayacaktır."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, amortisman tabi iktisadi kıymetlerden; faydalı ömür süresini tamamlayan ve amortisman yoluyla değeri tamamen yok edilmiş olanların (işletme kayıtlarında iz bedeliyle takip edilmeye devam edilenler dahil) ve bunların birikmiş amortismanlarının enflasyon düzeltmesine tabi tutulması ihtiyari olmakla birlikte, faydalı ömür süresini tamamlayan ancak kanuni süresinde ayrılması gereken tutardan daha düşük veya eksik amortisman ayrılması nedeniyle amortisman yoluyla değeri tamamen yok edilmemiş olanların ve bunların birikmiş amortismanlarının enflasyon düzeltmesine tabi tutulması zorunludur. Bu durumda, kanunen ayrılması gerekenden daha düşük veya eksik amortisman ayrılması nedeniyle kanuni süresinde ayrılmayan amortisman tutarlarının ayrılmış gibi kabul edilerek enflasyon düzeltmesine ilişkin hesaplamaların yapılması mümkün bulunmamaktadır. Ayrıca, söz konusu durumda kanuni süresinde ayrılmayan amortisman tutarlarının izleyen dönemlerde ayrılmasının veya amortisman süresinin uzatılmasının söz konusu olamayacağı tabiidir.

Öte yandan, enflasyon düzeltmesine tâbi tutulan parasal olmayan kıymetlerin elden çıkarılması halinde, bunlara ilişkin enflasyon düzeltme farklarının maliyet olarak dikkate alınması, bu kapsamdaki iktisadi kıymetlere ait birikmiş amortismanın da düzeltilmiş tutarları ile dikkate alınması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026